

Uvodnik

Ovaj broj Lahora ima pet članaka i jedan osvrt. Uobičajene je debljine, iako se situacija s novčanim podupiranjem nije nimalo poboljšala. No velika čitljivost članaka u Lahoru čini da uredništvo marljivo dobrovoljno radi kako bi časopis i u ovim teškim vremenima opstao. Još nismo odustali od tiskanih brojeva, no očito je da je čitateljstvo elektroničkoga izdanja časopisa znatno marljivije od čitateljstva papirnatoga.

Četiri rada nalaze se u rubrici **Članci i rasprave**. Autori su dva kroatista, od kojih jedan inozemni, hispanistica i dvije talijanistice. To pokazuje kako je u humanističkim znanostima nacionalni jezik i nacionalna važan i nenacionalnim strukama, ne samo u smislu razvijanja nacionalnoga znanstvenoga nazivlja, nego i u ovladavanju stranim jezicima ili stručnim prijevodima iz najrazličitijih područja.

Darko Matovac u radu *Kognitivnolingvistički pristup poučavanju prijedloga* bavi se gramatičkom i glotodidaktičkom temom. Najprije predstavlja dosadašnje opise i pristupe koliko se o njima može zaključiti iz gramatičkih opisa i udžbeničkih jedinica te iz ostale literature. Nje nema mnogo jer su se ovom temom kroatisti rijetko bavili — svojedobno je veliku novinu igrao gramatički opis Dragutina Raguža u njegovoj gramatici. Kako usprkos velikoj popularnosti kognitivne lingvistike ona među hrvatskim filozofima još nije dovoljno poznata, autor daje kratak pregled njezina pristupa prijedlozima — iako se njih tradicionalno smatralo gramatičkim riječima, kognitivni lingvisti smatraju da prijedlozi imaju značenja. Značenjski se pristup pokazao bar popularniji, ako ne i uspješniji u poučavanju hrvatskoga kao inoga jezika pa i ovaj rad može biti prilogu njemu kada ga se prikladno primijeni. Autor je odabrao jedan prijedlog kako bi oprimjerio svoj pristup. Osim kao prilog poučavanju gramatike, rad može biti i kratki uvod u teorijske podloge značenjskim raščlambama gramatičkih jedinica.

Hrvatski je jezik u radu **Branke Oštrec** *Traduktološka analiza prijevoda stručnih tekstova sa španjolskoga na hrvatski jezik* jedan od dva kontrastivno opisana jezika u odnosu na istovrijednost. Naime, autorica se i teorijski i praktično bavi stručnim prijevodima u kojima je dobro poznavanje hrvatskoga nužan preduvjet uspjeha. Građa su rada prijevodi stručnih tekstova sa španjolskoga na hrvatski jezik diplomskih radova studenata hispanistike. Prikladna prijevodna rješenja i pogriješke, posebno češće, pokazuju i strukturne i pragmatičke razlika među tim dvama jezicima. U središtu je autori-

čine pozornosti rječnik i stil, ali posebno s jedne strane višeznačnost u općemu i jednoznačnost u stručnomu jeziku, odnosno znatno veća ograničenost značenjskoga opsega stručnoga jezika. Zanimljivo je da se uslijed prevodilačkih zahtjeva pokazuje važnom osjetljivost za oba jezika, što nedovoljno iskusni prevoditelji usprkos poučavanju nisu dovoljno razvili. Zanimljivost primjera može pomoći osvještavanju zamki u ovomu poslu.

U radu *Razgovorna obilježja jezika Tanje Torbarine* **Artur Bagdasarov** proučava njezin odabir riječi i njegove uzroke. Godinama, više od jedanaest, marljivo je skupljao i svrstavao građu. Stoga je uspio pronaći dovoljno primjera da se pokaže velik raspon, inačnost i posezanje za obilježenim riječima i izrazima jedne od najpoznatijih hrvatskih novinarku. Zanimljivo je vidjeti kako vrstan inojezični govornik hrvatskoga doživljava autoričine odabire, ali i njegove argumente oko odabira nekih riječi i izraza. Autor posebno uočava odstupanja od standardnoga jezika, na koje su inojezični govornici više osviješteno osjetljivi od mnogih izvornojezičnih, posebno ako nema posebnih razloga za njihov odabir kao to su označavanje pojedinih likova, pojava ili stava. Autor smatra kako je svojstvo Tanje Torbarine križani stil pisanja: spoj starijih i novijih izraza.

Dvije nove autorice ovoga časopisa bave se još jednim romanskim jezikom, znanto bližim od španjolskoga. **Danijela Berišić Antić i Ana Maroević** u radu *Gramatička odstupanja učenka talijanskoga jezika kojima je hrvatski materinski jezik* proučavaju odstupanja u ovladavanju talijanskim. Posebno se usredotočuju na prijenosna odstupanja povezana s jedne strane sa suznačnicama, a s druge s nekim oblicima samoznačnica. Iako su većina od njih očit utjecaj prijenosa iz hrvatskoga, druga su ozbiljni kandidati za razvoja odstupanja. Na kraju rada autorice nude i neka glotodidaktička načela kako pristupiti odabranim temama ne bi li njima učenici ovladali.

U rubrici **Pojmovi i nazivlje** nakon duljega vremena pojavljuje se jedan rad. Zrinka Jelaska u članku *Vrste nasljednih govornika* dijeli nasljedne govornike najprije na tri glavne skupine uz koje nudi i nazive: iseljenički, doseljenički i starosjedilački govornici. Potom unutar svake skupine nudi nove nazive i potskupine. Raspravlja i o razlozima iseljavanja jer su neke dotadašnje podjele posebno izdvajale izbjegličke jezike. Uz ponudenu podjelu koja se temelji na jezičnomu i društvenomu okružju tijekom jezičnoga razvoja od početka, ali i sadašnjemu, autorica daje i prijedlog istovrijednica na engleskome.

Jedna je od posebnih teškoća u današnjoj nacionalnoj filologiji, a vjerojatno i nekim ostalim strukama, odabir istovrijednica u engleskome kao međunarodnome jeziku kada nacionalna struka gradi vlastito nazivlje. Da bi bili čitljivi široj znanstvenoj zajednici, terminološki radovi se kao i ostali sažetcima predstavljaju i međunarodnoj zajednici. Često se nazivi tvore po uzoru na engleski jezik, ili upravo zato što su se pojavili i nazivi ili i

pojmovi na engleskome. Međutim, kada to nije tako, kada rad predstavlja nove izvorne nazive, mogu se pojaviti poteškoće. Katkada za hrvatske nazive jednostavno nema postojećih engleskih naziva, katkada ih ima previše pa neizvorni govornici možda ne mogu dobro razlikovati bliskoznačnice, katkada na vrlo širokome engleskome govornome području pojedini nazivi imaju različit položaj i dodatna značenja — u jednoj su državi ili dijelu svijeta stilski obilježeni do društvene neprihvatljivosti (političke nekorektnosti), u drugoj su sasvim prihvatljivi.

U rubrici **Prikazi i osvrti** dvoje vrlo mladih autora, Monika Berać i Maroje Burum, prikazali su Šesti hrvatski slavistički kongres. On se održao u Vukovaru i Vinkovcima od 10. do 13. rujna ove godine u organizaciji Hrvatskoga filološkoga društva i Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. U stručnom pogledu na vrlo visokoj razini, ovaj je tradicionalni hrvatski skup brojem sudionika, radova i događanja bio je vrlo bogat, a ljubaznošću organizatora i domaćina izuzetno pamtljiv. Kako su autori pomagali u održavanju skupa, imali su ga prilike sagledati s različitih strana.

Bio vam na korist ovaj broj, dragi čitatelji!

Glavna urednica